

sine Bemærkninger, ved hvilketfomhelst Fæstgods's Overgang til Selveiendom, til Justitsministeriet, ligesom vist heller Intet kan være til Hinder for, at Familien gjør sig bekendt med den Plan, som er indgiven til Ministeriet. Men det maa ogsaa i denne Henseende vel erindres, at Familien har ingen Ret til at kunne modsætte sig Afhændelsen, naar det er oplyst i Planen, at Capitalens Renter idetmindste er lig Gjennemsnitssummen af de sidste 20 Aars Indtagter, og det maa ogsaa erindres, at Ministeriet heller ikke kan modsætte sig Planens Approbation, saasnart den viser, at Indtagten er lig den af Godset hidtil havde. Ministeriet er da forpligtiget til at approbere Planen. Den høitærede Justitsminister anførte, at, naar en Lehnsbesidder havde været særdeles moderat med Indfæstninger og med Landgildet, saa kunde en kommende Besidder af Lehnet derved tilvende sig en Fordeel: men det vil han ikke kunne gjøre, med mindre han vil gjøre sig skyldig i et svigagtigt Forhold, og det erkjender hele Udvalget, at Besidderen til en vis Grad kunde besvige Familien; men den Omstændighed at en tidligere Besidder har været moderat i sine Fordringer til Fæstebøndergodset, vil netop gjøre sig gjældende til Fordeel for hele Familien, idet Bøndergodset derved maa antages at have faaet større Gyde til at udrede de større Krav, man vil gjøre gjældende med Hensyn til Kjøbsummen, og hvorved ogsaa Fideicommisscapitalerne kunne forudsættes at blive saa meget større, og de 20 pCt. idetmindste saa meget lettere dækkede. Det forekommer mig, at man har lagt for megen Vægt paa denne Betragtning og Anskuelse, at Planen skulde være en Slags Taxation, og man er derved gaaet over til at ansee disse 20 pCt., som en Afgang i det, som ellers kunde tilkomme Familien; men Udvalget har yttret flere Gange i sin Betænkning, og det er gjentagende sagt her, at disse 20 pCt. bør forudsættes mange Gange at ville gjenvindes, idet Kjøbsummerne upaatvileligt ville overstige den Capital, som svarer til den Indtagt, Fæstegodset har afgivet. Den væsentligste Control maa vistnok, — og deri er jeg aldeles enig med den høitærede 5te Landsktingsmand for 1ste Valgkreds (Drsted) — søges i den Forudsætning, man har om Lehnsbesidderne og

Fideicommissbesidderne, at de i Almindelighed ere redelige og rettsafne Mænd. Med Hensyn til den samme ærede Landsktingsmands Anskuelse om Arvefæstevæsenets Fordeeltighed og den Beredvillighed, man antager vil findes hos Pengemændene til hellere at sætte deres Capitaler i Arvefæstegods end i Selveiergods, naar Arvefæste-Afgiften — capitaliseret er ringere end Prioriteten, da skal jeg alene yttre, at jeg deri ikke kan være enig; jeg troer, at en Capitalist ligesaa lidt vil sætte Penge i en Gaard, som svarer en Arvefæsteafgift af 80 Rbd., som i en Selveiergaard, paa hvilken der hviler en Capital af 2000 Rbd. Resultatet ved en Gaards Realisation, hvis den skal realiseres paa Grund af at Arvefæsteafgiften ikke betales, kunde maaskee let blive den, at Gaarden, paa hvilken Arvefæsteafgiften hviler, slet ikke bliver solgt, fordi Arvefæsteafgiften ikke kan udkomme, eller Ingen vil paatage sig at svare den, hvorimod den Gaard, hvori der staaer 2000 Rbd., i ethvert Tilfælde vil kunne blive solgt. — I Almindelighed maa jeg endnu anføre, at denne Sag har sine særegne Vanskeligheder. Der har i Udvalget ogsaa været tænkt paa disse forskellige Sider i Anledning af det Udkast, som først forelaae Forsamlingen. Man havde ved Forelæggelsen af Udkastet indseet, at det var overordenligt vanskeligt at faae nogen Control med Lehnsbesidderen, naar han vilde bedrage, man havde derfor troet, at man meget hellere slet ikke maatte indføre en Control, og derfra vare Forslagsstillerne gaaede ud, og derfor har det oprindelige Forslag aldeles ingen Control. Vi, som have stillet Forslaget, og tillige ere Medlemmer af Comiteen, maatte paa den ene Side erkjende, at der vistnok findes god Grund til at der bør være Control, og vi kunde altsaa ikke have Noget at erindre imod en saadan Control, naar den paa den anden Side, vel at mærke, ikke kunde hindre eller idetmindste ikke i væsentlig Grad hindre det Diemed, som det maa ansees som særdeles væsentligt at fremme, nemlig Selveiendom ved det ofte omtalte Fæstes fremtidige Overgang dertil.

Solt: Selveiendom er jo det Maal, hvortil Folkets Tanke i Almindelighed stræber hen, og det tør vel antages, at denne Besiddelses-